

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

לד.

עין משפט גזר מצוה

בד א מ"י פ"ד מהל'
שגגות הלכה א:
מה ב מ"י פ"ד מהל'
ד:
מו ג ד מ"י פ"ד מהל'
הלכה ח:
מו ה מ"י פ"י מהל'
מדות הלכה יב:

מוסף רש"י

יש אוכל אכילה אחת.
זית אחד (שבת קכ).
והיב עליה ארבע.
חטאות ואשם אחד.
חייב משום חלל ומשום
נותר ומשום יום הכפורים
ומשום טמא שאכל את
הקדש, הרי ארבע חטאות
ואשם אחד מעילה, ואפילו
הוא כהן, גבי חלל דקדש
מועל הוא, דלמך מר כל
חלל ל' לפרט אימורי
קדשים קלים למעילה,
והנה טולה איסור חל על
איסור ניהו, או על ידי
טלל או על ידי מוסף,
שהרי משנוגלה הכהמה
נאסר חלבה, אקדשה מיגו
דחל איסור מוקדשים אשכר
ועור חל נמי חללה, הרי
טלל הוא ל' נותר, מיגו
דליתוסף זה איסורא לגבי
מוצא על חמיתו וז' משום
נותר איתוסף נמי לגבי
גברא משום נותר, הרי
מוסף, אישטא גברא, מיגו
דליתוסף הרי גברא
קדשים האכלים משום
טומאה, איסור נמי בהאי
חלל משום טומאה, הרי
טלל הוא ל' ל' ויהי מיגו
דליתוסף אף בחולין משום
ויהי, איסור נמי בהאי
משום ויהי" (שבועות כד).
בן גרושה. כהן חלל, וז'
גמור הוא דכתיב כהן
הטעם גרושה לא יחלל
ויעז, שמחללו מדין כהונה
(פסחים עב).
רבי
אליעזר מחייב קרן
והומש. שהרי אכלה
שוגג, ור' יהושע פוסק.
שעשה דגברא מזה (פסחים
עב).

אם היתה שבת והוציאו ב'. צפרק אמרו לו (כריתות דף יד.) ר'ה
לדקדק מכאן דלין עירוב והולאה ליום הכפורים מדאצטרך
למנקט אם היתה שבת כו' דהוה ליה למיתני ואם הוציאו חייב ומסיק
דיש עירוב והולאה ליה"כ ולאפשי חיוכי נקט שבת וחייב משום שבת
ויהי"כ וא"ת והיכי חשיב רבי מאיר
חיוכי הולאה צדדי חיוכי דלכילה מה
ענין זה אלל זה דכמו כן היה יכול
לומר לא עשה מלאכה בשבת חייב
ואר"י משום דבשעת צליעה אחי נמי
חיוכי הולאה אע"ג דלכתיב לא נח משום
דצליעתו וז' היל הנחתם כדלמך רבא
צפרק המוציא יין (שבת דף פ.) הוליא
צ' אומיות וכמנן כשהוא מהלך חייב
דכתיבתו וז' היל הנחתם:

והוציאו בפיו חייב. והא דלמך
צ'הנניע (שם דף קד.)
המוציא בפיו וצמרפקו פטור (שם
הוליא כדך המוציאם צמדי דבר
אכילה הו' שפיר דרך הולאה כן פ'
הקונטרס דליכא הכא איסור צת אחת
דכשקדש היום חל עליו איסור אכילת
יהי"כ ואיסור הולאה שבת וקשיא
לרבינו יצחק דמה ענין זה לאיסור חל
על איסור דאפילו למ"ד אין איסור חל
על איסור דאפילו צבת אחת הכא חל
לכולי עולמא אפילו צזה אחר זה ואפ'
יעשה אכילה והולאה צזה אחר זה
ואפילו חלו שבת ויום הכפורים צזה
אחר זה שצציל איסור מלאכה שבת
אם הוא תחלה לא ימנע איסור אכילת
יום הכפורים לחול אחריו שדדיין לא
נאסר זה מחמת השבת וכן אפסכא
ואמר רבי יצחק דאיסור צבת אחת
היינו איסור הולאה דשבת ואיסור
הולאה דיהי"כ דכפרית נקט שבת
לאפשי חיוכי: **טעה** בדבר מצוה
פטור. וא"ת והא צפסחים צפרק אלל
דברים (דף עב. עב.) מוקי רבי מאיר
פלוגתייהו צשתי מיעוקות אחד למוול
צצבת ואחד למוול צצבת דפטור
ר' יהושע כשקדש ומל של אחד צצבת
צצבת אע"ג דלא עשה מצוה משום
דנמנה שבת לדחות אלל מיעוק אחד אלל צצבת מיעוקות אחד למוול
צצבת ואחד למוול צע"ש וקדש ומל של צצבת צע"ש ושל ע"ש מל צצבת
חייב אע"ג דעשה מצוה משום דלא נמנה לדחות ויהי"כ גבי שמי
נשים לחייב דלא ניתנה ערוה לדחות וי"ל דהתם לא צדמיה תליא
מילתא אלל משום דטריד צמיעוק שיש לו למוול צצבת וצצבת צו ויהי"כ
הרי טועה צצשמו: **הפסח בו.** המ"ל משום דלכתיב
תרומה אקרי עבודה וטעמא דרבי יהושע משום דכתיב ו (ופועל
ידיו תרצה אפילו חללים כדלמך פרק אלל דברים (פסחים דף עב. עב.)
באיסור בת אחת ואליבא דרבי שמעון. ואפי' שפיר אפילו
כרבי יהושע דרבי שמעון אית ליה צפרק אלל
דברים (שם) דלרבי יהושע טעה צדבר מצוה ולא עשה מצוה חייב:
מתוך שלשה עשר לאחור שלשה עשר לאחור חייב. אינהו.
כן גירסת הקונטרס וקשה דלא הו' צבת אחת דנדות
חל

נדות היכי מלי משכח לה. צב"א עם קדושין אי קדושין קדמו לנדות זה הרי אשת איש ואחות אשה ואשת אח קדמו ותו לא אחי נדות וחייב ואי
נדות קדים תו לא אחי איסור אחרינא וחייב: **אמר רב עמרם אמרי** צי רב. משכחת לה ט"ז חטאות צאיסור צת אחת צשופעות מתוך י"ג שנה
ללידת הצעלים לאחר י"ג: **לאחיוצי אינהו.** כלומר טעם זה כדי לחייב הזכרים שחלו כולן עליהן צצ"א דבהן יומא אחו לכלל עושין: **ומסור י"צ**
לאחר י"צ לאחיוצי אינהו. שהאשה צבה לכלל עושין צת י"צ שנה ויום אחד והזכר ל"ג ויום אחד ומשכחת לה שגולדו הזכרים צצחד צצשרי
והנצבות צצחד צתשרי לשנה הצאה וציום אחד מישלם י"צ לנצבות שהן י"ג לזכרים ומסרו קדושין שיחולו ליום ההמחרת כשהן נעשין גדולים דיום
אחד צצנת י"ג עינין לנצבות ויום אחד צצנת י"ד לזכרים והתחילו שופעות צצוק י"צ ללידה עד למחר ואע"ג שהנדות קדם לו הו' הן אסורות
לאילו צצנת שאלין צכלל מצוה ולא אלו אסורים צבה לפי שאין צני מצוה נמצאו הקדושין ואיסור עושה נדות חל עליהם כצשכחה ר"ה של י"ג לנצבות
שהיא שנת י"ד לזכרים קדשוין והנדות קדמו לגדלותן ותליין ועומדין לחול כשיגדלו וצשעה אחת חלו כולן. ולהכי נקט שופעות דאי אפסר
לצמס פריסת נדה ותפיסת קדושין צשעה אחת אל"כ קדמו שעה אחת צצקנותן: **סלחין וסריסין** הויין. דהא מתניין כר' אליעזר אוקמיין
לעיל ושמעיין ליה דלמך חייב על כל ציאה וציאה לקמן (דף קד.) וצמסכת כריתות (דף קד.) **על כל כח וכו.** של ציאה לקמן צפרק האשה
(דף קד.) והתם הכי תניא צא עליה חור וצא עליה חייב על כל אחת דברי רבי אליעזר וכיון דשמעיין ליה לרבי אליעזר דמחייב אשתי ציאות
צצעלם אחת על כרחך שמעת ליה נמי צציאה אחת כמה חיוצין דכל כח וכו' הנאה של ציאה צצני עזמה היא ולרצנן הוא דלא מיחייב אלל אחת
משום דכולן צצעלם אחת הן וצשתי ציאות נמי לא הוו מיחייב אלל חדא אלל אי הוה ידיעה צין כח לכח הוה מיחייב אכל חד וחד דכתנן
צצשופעות (דף יד.) וצמסכת (דף קד.) הוריות (דף קד.) היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיצאתו הנאה לו כציאות ולר'
אליעזר דלמך ציאות מחלקות אית ליה נמי כוחות מחלקין ומתני' כרבי אליעזר אוקמינא לעיל והיכי תני רבי חייא שש עשרה ותו לא:
והא

ומאן האי טנא. דמתני' דאית ליה איסור חל על איסור צין על ידי
כולל צין צאיסור מוסקין צין על ידי צת אחת כגון אלל שחייצין ארבע
חטאות (א) וכשקדש ראובן את רחל תחלה נאסרה על שמעון משום
אשת אח ואשת איש והיינו צת אחת וקמחייב ליה מנא דידן אחריוהו

ומאן האי טנא דאית ליה "איסור כולל ואיסור
מוסיף ואיסור בת אחת אמר רב יהודה אמר
רב ר"מ היא (ב) דתניא (ג) ביש אוכל אכילה אחת
וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד טמא
שאכל חלב והוא נותר מן מוקדשין ביוה"כ
ר' מאיר אומר אם היתה שבת והוציאו בפיו
חייב אמרו לו אינו מן השם ור"מ אליבא
דמאן אי אליבא דרבי יהושע האמר יטעה
דבר מצוה פטור אלא אליבא דרבי אליעזר
איבעית אימא לעולם אליבא דרבי יהושע כי
קאמר רבי יהושע טעה בדבר מצוה פטור
הנ"מ גבי תינוקות ידומנו בהול אבל האי ביון
דאין זמנו בהול לא והרי תרומה דאין זמנו
בהול וקפטר דתנן (ד) היה אוכל בתרומה
וגורע שהוא בן גרושה או בן חלוצה רבי
אליעזר מחייב קרן וחומש ורבי יהושע פוסק
הא איתמר עליה אמר רב ביבי בר אבבי
הכא בתרומה בערב הפסח עסקינן דזמנה
בהול ואי בעית אימא באיסור בת אחת
ואליבא דר' שמעון בשלמא (ה) כולוה משכחת
להו דשוניהו שליח ושוו אינהו שליח ופגע
שליח בשליח אלא נדות היכי משכחת לה
אמר רב עמרם אמר רב בשופעות מתוך י"ג
לאחר שלשה עשר לאחיוצי אינהו מתוך
שנים עשר לאחר שנים עשר לחיוצי אינהו:
מפרישים אותן: והא אין אשה מתעברת
בביאה ראשונה אמר ר"נ אמר רבה בר
אבוה שבעלו ושנו (ו) ואלא הא דתנא ר' חייא
הרי כאן ט"ז חטאות תלתין ותרתין הויין
וליטעמך לר' אליעזר דמחייב על כל כח וכו'
טובא הויין אלא דבבא ראשון קחשיב ה"ג
דביאה ראשונה קחשיב א"ל רבא לרב נחמן
והא

רבי מאיר איהו כה"ג איסור חל על איסור מיהו היכא דקא מתכוין
לדבר מצוה לישא אשה כמאן מרצותיו סבירא ליה לרבי מאיר נטעה
צדבר מצוה ולא עשה מצוה אי אליבא דר' יהושע האמר פטור צצמס'
שבת צפרק ר' אליעזר דמילה (דף קל.) דתניא התם צצמס' מי שהיו לו
שני מיעוקות אחד למוול צצבת ואחד למוול צא' צצבת ושכח ומל את של
אחד צצבת צצבת דהיינו נמי טעה צדבר מצוה ולא עשה מצוה
שעדיין לא הגיע זמנו פטור ר' יהושע: **דומנו כהול.** שהיה טרוד
למוול את של שבת כדי שלא יעבור זמנו: **אלל הכא.** גבי נשואין אין
זמנו צבה. דאין זמן קצוב למצוה וה"ל למידק: **סרומה צערב הפסח**
ומנו כהול שלא תשרק: **ואיבעית אימא.** כולה מתני' לאו ר' מאיר
היא אלל אפילו לר"ש דמיקל הכא מודי וכגון דחלו כולוה צצבת אחת:
דשו אינהו. שני האחין שליח אחד להולין את הקדושין לשתי אחיות
והן עשו שליח אחד לקצב קדושין: **ופגע שליח צצלית.** וחלו יחד זה
על זה וזה על זה איסור אשת איש ואיסור אשת אח ואחות אשה: **אלל**
נדות היכי מלי משכח לה. צב"א עם קדושין אי קדושין קדמו לנדות זה הרי אשת איש ואחות אשה ואשת אח קדמו ותו לא אחי נדות וחייב ואי
נדות קדים תו לא אחי איסור אחרינא וחייב: **אמר רב עמרם אמרי** צי רב. משכחת לה ט"ז חטאות צאיסור צת אחת צשופעות מתוך י"ג שנה
ללידת הצעלים לאחר י"ג: **לאחיוצי אינהו.** כלומר טעם זה כדי לחייב הזכרים שחלו כולן עליהן צצ"א דבהן יומא אחו לכלל עושין: **ומסור י"צ**
לאחר י"צ לאחיוצי אינהו. שהאשה צבה לכלל עושין צת י"צ שנה ויום אחד והזכר ל"ג ויום אחד ומשכחת לה שגולדו הזכרים צצחד צצשרי
והנצבות צצחד צתשרי לשנה הצאה וציום אחד מישלם י"צ לנצבות שהן י"ג לזכרים ומסרו קדושין שיחולו ליום ההמחרת כשהן נעשין גדולים דיום
אחד צצנת י"ג עינין לנצבות ויום אחד צצנת י"ד לזכרים והתחילו שופעות צצוק י"צ ללידה עד למחר ואע"ג שהנדות קדם לו הו' הן אסורות
לאילו צצנת שאלין צכלל מצוה ולא אלו אסורים צבה לפי שאין צני מצוה נמצאו הקדושין ואיסור עושה נדות חל עליהם כצשכחה ר"ה של י"ג לנצבות
שהיא שנת י"ד לזכרים קדשוין והנדות קדמו לגדלותן ותליין ועומדין לחול כשיגדלו וצשעה אחת חלו כולן. ולהכי נקט שופעות דאי אפסר
לצמס פריסת נדה ותפיסת קדושין צשעה אחת אל"כ קדמו שעה אחת צצקנותן: **סלחין וסריסין** הויין. דהא מתניין כר' אליעזר אוקמיין
לעיל ושמעיין ליה דלמך חייב על כל ציאה וציאה לקמן (דף קד.) וצמסכת כריתות (דף קד.) **על כל כח וכו.** של ציאה לקמן צפרק האשה
(דף קד.) והתם הכי תניא צא עליה חור וצא עליה חייב על כל אחת דברי רבי אליעזר וכיון דשמעיין ליה לרבי אליעזר דמחייב אשתי ציאות
צצעלם אחת על כרחך שמעת ליה נמי צציאה אחת כמה חיוצין דכל כח וכו' הנאה של ציאה צצני עזמה היא ולרצנן הוא דלא מיחייב אלל אחת
משום דכולן צצעלם אחת הן וצשתי ציאות נמי לא הוו מיחייב אלל חדא אלל אי הוה ידיעה צין כח לכח הוה מיחייב אכל חד וחד דכתנן
צצשופעות (דף יד.) וצמסכת (דף קד.) הוריות (דף קד.) היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיצאתו הנאה לו כציאות ולר'
אליעזר דלמך ציאות מחלקות אית ליה נמי כוחות מחלקין ומתני' כרבי אליעזר אוקמינא לעיל והיכי תני רבי חייא שש עשרה ותו לא:
והא

(א) וצ"ל דתנן. (ב) שבת קכ.
שופעות כד: כריתות יג.
ג) חטאות פ"ח מ"א
פסחים עב: מכות יא.
ד) ופסחים עב: (ה) וצ"ל
חטאות צ"ח ע"א: ד"ה
כגון. (ו) וצ"ל דף יד. (ז) וצ"ל
שם וע"ש פ"ח מ"ה צ"ח
המשניות להרמב"ם
(ח) וצ"ל חטאות כריתות
יד. ד"ה אלל חטאות שבת
יא. ד"ה לא יעמוד ותוס'
ערוכין כ"ה ע"א: (א)

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומאן וכו'
דכשקדש: ראובן:
(ב) ד"ה על כל כח וכו'
ובמסכת כריתות ה'ה
משמש: (א) תוספות ד"ה
צערב וכו' משום דכתיב
ברך ה' חילו ופועל ידיו:

הגהות הגר"א

[א] וכו' (ואלל הא כו' עד
דכילה ראשונה קחשיב)
תל"מ:

תוספות ישנים

ומאן האי טנא דאית ליה
איסור כולל ואיסור מוסקין
ואיסור בת אחת אמר רב יהודה
אמר רב ר"מ היא. ה"ז הו'
מלי למימר רבי יוסף. ה'ה
דאית ליה איסור טלל וי"ש
דאית ליה איסור מוסקין
ואיסור צת אחת אלל נקט
רבי מאיר משום דאית ליה
צבדיא כל ה' יחד טלל
ומוסף וצת אחת: